

רשומות

ספר החוקים

31 במרס 1972

653

ט"ז בניסן תשל"ב

עמוד

70	חוק יישוב סכסוכי עבודה (תיקון מס' 2), תשל"ב-1972
74	חוק החניכות (תיקון), תשל"ב-1972

חוק יישוב סכסוכי עבודה (תיקון מס' 2), תשל"ב-1972 *
 1. בחוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז-1957 (להלן – החוק העיקרי), אחרי הפרק השלישי יבוא:

“פרק רביעי: הסכם קיבוצי בשירות ציבורי”

37א. לענין פרק זה – הנדרות

“הסכם קיבוצי” – כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957,² בין שנעשה והוגש לרישום לפי החוק האמור ובין אם לאו, לרבות הסדר קיבוצי אחר, ובלבד שנעשו בכתב ונקבעו בהם שיעורים לשכר העבודה;

“שירות ציבורי” – כל אחד משירותים אלה:

(1) שירות המדינה, לרבות מערכת הבטחון וכל מפעל או מוסד שהוקמו בחוק, בין אם חל על העובדים בהם חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959,³ ובין אם לאו;

(2) שירות הרשויות המקומיות;

(3) שירותי הבריאות, למעט מפעל או מוסד שאינו כבעלות ציבורית המתנהל לשם הפקת רווחים והוא כלול ברשימת מפעלים ומוסדות כאמור שערך אותה שר הבריאות באישור ועדת העבודה של הכנסת והיא פורסמה ברשומות;

(4) חינוך הנובה כמשמעותו בחוק לימוד חובה, תשי"ט-1949;⁴

(5) החינוך התיכוני שמעל לחינוך החובה, לרבות המקצועי והתקלאי, למעט מוסד שאינו כבעלות ציבורית המתנהל לשם הפקת רווחים והוא כלול ברשימת מוסדות כאמור שערך אותה שר החינוך והתרבות באישור ועדת העבודה של הכנסת והיא פורסמה ברשומות;

(6) המוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958;⁵

(7) המוסדות האחויים ללימוד על-תיכוני, למעט מוסד שאינו כבעלות ציבורית המתנהל לשם הפקת רווחים והוא כלול ברשימת מוסדות כאמור שערך אותה שר החינוך והתרבות באישור ועדת העבודה של הכנסת והיא פורסמה ברשומות;

(8) התחבורה האווירית והתובלה האווירית;

(9) ההפקה והייצור של דלק, וכן הזרמת דלק בצינורות;

(10) ההפקה וההספקה של מים;

(11) הייצור וההספקה של חשמל;

* בתקבל בכנסת ביום ז' בניסן תשל"ב (22 במרס 1972); הצעת החוק ודברי הסכר פורסמו בה"ח 965, תשל"ב עמ' 63.

1 ס"ח תשי"ז, עמ' 58; תשכ"ט, עמ' 216.
 2 ס"ח תשי"ז, עמ' 63.
 3 ס"ח תשי"ט, עמ' 86.
 4 ס"ח תשי"ט, עמ' 287.
 5 ס"ח תשי"ח, עמ' 191.

“ארגון עובדים מוסמך” –

- (1) בזמן שחל הסכם קיבוצי – הארגון שהוא צד להסכם;
- (2) בזמן שההסכם הקיבוצי שהיה חל אינו בר-תוקף עוד – הארגון שהיה צד להסכם;
- (3) לא היה הסכם קיבוצי קודם – הארגון שעמו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים שבאותו שירות ציבורי;

(4) היה ארגון כאמור בפסקאות (1) עד (3) חלק מארגון עובדים כולל יותר – ארגון העובדים הכולל; ואולם ארגון עובדים שקיים הסכם שנעשה לפני תחילת חוק זה בינו לבין ארגון עובדים כולל יותר בדבר הצטרפותו לאותו ארגון כולל, ועל פי ההסכם מוסמך הארגון המצטרף להכריז או לאשר שביתה, רואים את הארגון המצטרף כארגון עובדים מוסמך, במידה שהטמכות להכריז או לאשר שביתה אינה נתונה לפי ההסכם לארגון הכולל;

“שביתה או השבתה בלתי מוגנת” – כל אחת מאלה:

- (1) שביתה או השבתה של עובדים בשירות ציבורי בזמן שחל עליהם הסכם קיבוצי, למעט שביתה שאינה קשורה בשכר עבודה או בתנאים סוציאליים ושהמוסד המנהל המרכזי הארצי של ארגון העובדים המוסמך הכריז או אישר אותה;
- (2) שביתה של עובדים בשירות ציבורי בזמן שלא חל עליהם הסכם קיבוצי, או שההסכם הקיבוצי שהיה חל עליהם אינו בר-תוקף עוד, והשביתה לא הוכרזה או אושרה בידי המוסד או המוסדות המוסמכים לכך ובהליכים הקבועים לכך, הכל לפי תקנונו של ארגון העובדים המוסמך; אישור בכתב של המוסד המנהל המרכזי הארצי של ארגון העובדים המוסמך כי שביתה פלוגית הוכרזה או אושרה כאמור – יהיה ראייה מכרעת לכך;
- (3) שביתה או השבתה בשירות ציבורי שלא נמסרה עליהן הודעה בהתאם לחוק זה;

לענין הגדרה זו רואים כשביתה:

- (א) הפסקת עבודה מאורגנת, מלאה או חלקית, של קבוצת עובדים, לרבות שביתה האטה והפריעה מאורגנת אחרת של מהלך העבודה התקין;
- (ב) סירוב מאורגן של קבוצת עובדים לעבוד שעות נוספות, אם החובה לעבוד שעות נוספות נקבעה בהסכם קיבוצי ועבודה כאמור מותרת לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי”א–1951⁶, והסירוב ננקט כצעד בסכסוך עבודה.

337. (א) שביתה והשבתה בלתי מוגנת אינן בגדר שביתה או השבתה לענין סעיף 62 (ב) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]⁷, אולם הוראה זו לא

דין שביתה או השבתה בלתי מוגנת

⁶ ס”ח תשי”א, עמ’ 204.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח הדין 10, עמ’ 266.

תחול אלא על תוכנה שהגישו עובד או מעביד שהיו צד לשביתה או להשבתה, לפי הענין, או חליפיהם.

(ב) שביתה בלתי מוגנת אינה בגדר שביתה לענין סעיף 19 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957.

(ג) שביתה בלתי מוגנת אינה בגדר שביתה לענין הפסקה השנייה לסעיף 44 לחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959, לגבי שליחת עובדים למקום עבודה שבו מתקיימת השביתה; ואולם דורש עבודה שלשכת עבודה הציעה לו עבודה במקום עבודה שמתקיימת בו שביתה בלתי מוגנת ובעל כף סירב לקבל את העבודה האמורה, לא ייפגעו עקב סירוב זה זכויותיו לפי התקנון שהותקן מכוח סעיף 41 לחוק האמור.

(ד) ארגון עובדים וארגון מעבידים לא ישאו באחריות כלשהי לשביתה או להשבתה בלתי מוגנת שלא הכריזו או אישרו; אישור בכתב של המוסד המנהל המרכזי הארצי של ארגון עובדים מוסמך או של ארגון מעבידים כי הארגון לא הכריז ולא אישר שביתה או השבתה פלוגנית, לפי הענין, יהיה ראיה מכרעת לענין סעיף קטן זה.

פיצויים מוגדלים 37ג. מעביד בשירות ציבורי שהפר הוראה שבהסכם קיבוצי, רשאי בית הדין לעבודה לבקשת העובד שלגביו הופר ההסכם, או ארגון העובדים שבו הוא חבר, לחייבו בתשלום פיצויים מוגדלים בנוסף לכל טעו אחר, והוא רשאי לפסוק פיצויים גם בהפרה שאין עמה נזק ממון.

הכרעה בסכסוכים 37ד. הסכם קיבוצי החל בשירות ציבורי יראוהו כאילו נכללו בו ההוראות שבתוספת לגבי כל סכסוך שאין בהסכם הוראה אחרת להכרעה בו.

2. הפרק הרביעי לחוק העיקרי יומן "פרק חמישי" והפרק החמישי – "פרק ששי". תיקון כותרת

3. בסעיף 15 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 15

(1) ברישה ובפסקה (1), במקום "לפי חוק זה" יבוא "לפי פרק זה";

(2) בפסקה (2), במקום "לפי הסכם קיבוצי שנערך או הוארך לאחר תחילת חוק זה יש למסרו לבוררות מטריימת כקבוע בהסכם" יבוא "לפי הסכם קיבוצי, לרבות הסכם קיבוצי כמשמעותו בסעיף 37א, או לפי התוספת, יש למסרו לבוררות כקבוע בהסכם או בתוספת, לפי הענין".

4. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "לפי חוק זה" יבוא "לפי פרק זה". תיקון סעיף 16

5. בסעיף 37 לחוק העיקרי, במקום "לפי חוק זה" יבוא "לפי פרק זה". תיקון סעיף 37

6. אחרי סעיף 44 לחוק העיקרי יבוא: תוספת סעיף 44א

"דין המדינה 44א. לענין חוק זה דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר, אולם – (1) ההחלטה על תיווך בסכסוך עבודה שהמדינה צד לו תהיה בידי שר העבודה;

8 ס"ח תשי"ט, עמ' 32.

(2) בסכסוך בין המדינה לבין ארגון העובדים המייצג כאמור בסעיף 3, יהיה המתווך אדם ששמו כלול ברשימת מתווכים שאינם עובדי המדינה ושהוסכם עליה בין המדינה לבין ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה; (3) הסכימו הצדדים לסכסוך על מתווך מתוך הרשימה המוסכמת יהיה הוא המתווך בסכסוך; אם תוך שלושה ימים מיום ההחלטה על תיווך לא הסכימו הצדדים על מינוי המתווך, רשאי שר העבודה למנות מתווך מתוך הרשימה המוסכמת.

הוספת תוספת

7. בסוף החוק העיקרי תבוא תוספת זו:

"תוספת"

(סעיף 37ד)

1. נתגלע סכסוך עבודה ולא הגיעו הצדדים תוך שבעה ימים להסכם בדבר דרכי ההכרעה בסכסוך, יבורר הסכסוך על פי בקשת אחד הצדדים בוועדה פריטטית של נציגי הצדדים, אשר תתכנס תוך שבעה ימים מיום בקשת הביורור.
2. הגיעה הוועדה הפריטטית להחלטה מוסכמת על יישוב הסכסוך — יהיה דין ההחלטה כדין פסק בוררים על פי סעיף 31 (ג) לחוק.
3. לא התכנסה הוועדה הפריטטית כאמור בסעיף 1 או לא הגיעה להחלטה מוסכמת תוך שלושים יום מיום בקשת הביורור, יבוא הסכסוך, לפי בקשת אחד הצדדים, להכרעה בבוררות; הבוררות תהיה בפני בורר אחד או יותר כפי שיוסכם בין הצדדים, ואם לא הסכימו תוך שבעה ימים מיום הבקשה לקיים את הבוררות — בפני שלושה בוררים, שמהם כל צד ימנה בורר אחד ושני הבוררים ימנו בורר נוסף והוא יהיה יושב ראש.
4. הבוררות תסתיים תוך שלושים יום מיום הבקשה לקיימה.
5. (א) התקופות האמורות בתוספת זו ניתנות להארכה בידי הצדדים; התקופה האמורה בסעיף 3 ניתנת להארכה גם בידי הוועדה הפריטטית והתקופה האמורה בסעיף 4 ניתנת להארכה גם בידי הבורר או הבוררים.
- (ב) במנין התקופות האמורות בתוספת זו לא תובא בחשבון התקופה שבה מתקיים תיווך לפי הפרק השני לחוק.

8. בסעיף 24 (א) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969⁹ —

(1) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) תובענה שעילתה בסעיפים 62 או 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] בקשר לסכסוך עבודה;"

(2) בפסקה (2), אחרי "תשי"ז—1957" יבוא "או להסכם קיבוצי כמשמעותו בסעיף 37א לחוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז—1957".

⁹ ס"ה תשכ"ט, עמ' 70.

תיקון חוק בית
הדין לעבודה

9. לא יוטל מאסר לפי סעיפים 142 או 143 לפקודת החוק הפלילי, 1936¹⁰, או לפי סעיף 6 לפקודת בזיון בית המשפט¹¹, או לפי סעיף 70 לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז—1967¹², בשל הפרת פסק דין, החלטה, צו או הוראת חיקוק שענינם השתתפות בשביתה.

מניעת הטלת
מאסר

10. אין בחוק זה כדי לגרוע מסמכותו של בית הדין לעבודה, מכל דין או הסכם קיבוצי שחל לגבי עבודה שלא בשירות ציבורי או מחוק החוזים (תרומות בשל הפרת חוזה), תשל"א—1970¹³.

שמירת דינים

יוסף אלמוגי
שר העבודה

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

¹⁰ ע"ר 1936, תוס' 1 עמ' 263.

¹¹ חא"י, כרך א', פרק כ"ג, עמ' 332.

¹² ס"ח תשכ"ז, עמ' 116.

¹³ ס"ח תשל"א, עמ' 16.

חוק החניכות (תיקון), תשל"ב—1972 *

1. בסעיף 1 לחוק החניכות, תשי"ג—1953 (להלן — החוק העיקרי), בסעיף קטן (א), בסוף הגדרת "חניך" יבוא "לרבות בבית-הספר תעשייתי שעל יד המפעל שבו הוא עובד והממונה על החניכות אישר את בית-הספר לענין חוק זה".

תיקון סעיף 1

2. בסעיף 4 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

תיקון סעיף 4

"(ד) הממונה על החניכות רשאי לקצור את תקופת החניכות של חניך בפרק זמן שאינו עולה על ששה חדשים, בהתחשב במועד גיוסו של החניך לצבא-הגנה לישראל.

(ה) לענין חוק זה, "תקופת חניכות" — אף תקופת חניכות מקוצרת לפי סעיף זה במשמע.

3. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בפסקה (ב), הסיפה המתחילה במלים "ונחתמה ביניהם" — תימחק.

תיקון סעיף 9

4. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

תיקון סעיף 11

"הודעה לממונה 11. מעביד יודיע לממונה על החניכות על כל חניך שהתחיל לעבוד אצלו, תוך 15 יום מיום שהתחילה עבודתו, ויכלול בהודעה פרטים לפי טופס שנקבע בתקנות."

* נחקל בכנסת ביום ז' בניסן תשל"ב (22 במרס 1972); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 941, תשל"א, עמ' 214.

1 ס"ח 128, תשי"ג, עמ' 108.

5. סעיף 12 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 12
6. בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום "וירשום בו את הפרטים שבכל הצהרת חניכות שאושרה" יבוא "וירשום בו את הפרטים שנכללו בהודעה שנמסרה לפי סעיף 11". תיקון סעיף 13
7. בסעיף 17 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) – בטל, ובמקום פסקה (1) לסעיף קטן (ב) יבוא: "1) בפרק זמן של ששה שבועות מיום שהתחיל החניך לעבוד אצל אותו מעביד"; תיקון סעיף 17
8. בסעיף 21 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא: (ה) חניך לא יידרש לשלם כל תשלום בעד שיעורי מקצוע מאושרים; הוראה זו אינה חלה על ציוד וחמרי לימוד." תיקון סעיף 21
9. בסעיף 24 לחוק העיקרי, אחרי "הממונה על החניכות" יבוא "ממונים מחוזיים על החניכות". תיקון סעיף 24
10. בסעיף 27 לחוק העיקרי – (1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ועדה למקצוע או למספר מקצועות יכול שתמנה גם לפני שאותו מקצוע או אחד המקצועות, לפי הענין, הוכרזו כמקצוע שיירכש בדרך חניכות"; (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "המספר הגדול ביותר של עובדים" יבוא "ובארגון הגדול ביותר של נוער עובד ובארגונים אחרים של נוער עובד לפי החלטת שר העבודה". תיקון סעיף 27
11. בסעיף 32 לחוק העיקרי – (1) בסעיף קטן (א), במקום "קנס מאה לירות" יבוא "קנס חמש מאות לירות"; (2) בסעיף קטן (ב), במקום "קנס מאה לירות" יבוא "קנס חמש מאות לירות" ובמקום "חמש לירות" יבוא "עשרים וחמש לירות"; (3) בסעיף קטן (ג), במקום "קנס עשרים וחמש לירות" יבוא "קנס מאה וחמישים לירות". תיקון סעיף 32
12. בסעיף 36 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לרבות תקנות בדבר דרכי הפיקוח על החניכות". תיקון סעיף 36
13. האמור בסעיף 37 לחוק העיקרי יסומן "א" ואחריו יבוא: "ב) הממונה על החניכות רשאי לאצול מסמכיותו לפי חוק זה לממונים המחוזיים על החניכות". תיקון סעיף 37

יוסף אלמוגי
שר העבודה

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

